

**PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA
PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W NOWYM TOMYŚLU**

**OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
POWIATU NOWOTOMYSKIEGO ZA 2023 ROK**

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	str. 3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	str. 4
II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	str. 11
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	str. 13
IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	str. 18
V. Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy	str. 20
VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych	str. 23
VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia	str. 30
VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	str. 35
IX. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	str. 48
Podsumowanie	str. 49

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Nowym Tomyślu w roku 2023 realizował zadania określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) i innych aktach prawnych normujących kompetencje Inspekcji.

Działania PPIS ukierunkowane były na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz na zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Prowadzona była również działalność oświatowo-zdrowotna.

Realizując swoje obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny współpracował ze Starostą Nowotomyskim, a także Burmistrzami Miast i Gmin oraz Wójtami Gmin w powiecie nowotomyskim. Współpraca dotyczyła w szczególności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, działań antykryzysowych oraz promocji zdrowia.

Prowadzono współpracę z lokalną prasą.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2022-2023

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa		2022		2023			
				l. zachorowań	zapadalność	l. zachorowań	zapadalność		
0	1	2							
1.	A02.0	Salmoneloza	zatrucie pokarmowe ^{UE/PL}		1	1,3	7	9,3	
2.	A02.1		posocznica ^{PL}		0	0	1	1,3	
3.	A04.5	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO		0	0	1	1,3	
4.	A04.4		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}		2	2,7	1	1,3	
5.	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i> ^{PL}		19	25,3	16	21,3	
6.	A07.1	Giardioza (lamblioza) ^{UE}		1	1,3	0	0		
7.	A08.0	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy		113	150,3	3	4,0	
8.	A08.1		wywołane przez norowirusy		12	16,0	17	22,6	
9.	A08.2-3		inne określone		20	26,6	1	1,3	
10.	A08.4		nieokreślone		2	2,7	2	2,7	
11.	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		42	3148,4	14	1489,4		
12.	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		ogółem		19	25,3	31	41,25
13.				w tym u dzieci do lat 2		8	599,7	8	851,1
14.	A32	Listerioza		0	0	1	1,3		
15.	A37	Krzusiec		0	0	1	1,3		
16.	A38	Płonica (szkarlatyna) ^{PL}		19	25,3	68	90,5		
17.	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	ogółem		1	1,3	14	18,6	
18.	A46		róża		1	1,3	13	17,3	
19.	B95.0/ (...)		inna określona i nieokreślona		0	0	1	1,3	
20.	A51	Kiła ^{UE/PL}	wczesna		2	2,7	2	2,7	
21.	A52		późna		1	1,3	1	1,3	
22.	A53		inne postacie kiły i kiła nieokreślona		5	6,6	2	2,7	
23.	A54	Rzeżączka ^{UE/PL}		0	0	1	1,3		
24.	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie ^{UE/PL}		2	2,7	0	0		
25.	A69.2	Borelioza z Lyme		ogółem ^{UE/PL}		13	17,3	31	41,2
26.				neuroborelioza ^{UE}		0	0	0	0
27.	-	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		0	0	2	2,7		
28.	A81.0	Encefalopatie gąbczaste - choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}		0	0	1	1,3		
29.	Z20.3/ Z24.2;Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		9	12,0	15	20,0		
30.	A87.1-9;B02.1	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	inne określone i nieokreślone		1	1,3	1	1,3	
31.	-		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹⁴⁾		0	0	1	1,3	
32.	B01	Ospa wietrzna		807	1073,7	539	717,2		
33.	B05	Odra		0	0	1	1,3		
34.	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A		0	0	1	1,3	
35.	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO ^{UE/PL}		2	2,7	4	5,3	
36.	B18.2		typu C - przewlekłe i BNO ^{UE/PL}		2	2,7	6	8,0	
37.	B17.0,2-8; B18.8-9;B19		inne i nieokreślone		1	1,3	0	0	

38.	Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE} .		3	4,0	3	4,0
39.	B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic) ^{UE/PL}		2	2,7	4	5,3
40.	B67	Bąblowica (echinokokoza) ^{UE}		1	1,3	0	0
41.	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna ^{UE, 18)}	ogółem	1	1,3	6	8,0
42.	B95.3/G04.2; G00.1		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	1	1,3
43.	A40.3		posocznica	1	1,3	2	2,7
44.	J13;B95.3/(...)		inna określona i nieokreślona	0	0	3	4,0
45.	G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		1	1,3	3	4,0
46.	G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		0	0	2	2,7
47.	J10-J11	Grypa ^{UE/PL}	ogółem	46876	62370,8	9	34,7
48.			u dzieci w wieku 0-14 lat	23206	1920,0	4	12,0
49.	U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		4613	6137,8	734	976,6
50.		Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)-przypadki możliwe		29	38,6	0	0
51.	-	Ciężkie ostre zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii ^{UE}	prawdopodobne	1	1,3	0	0
52.	-		powiązane epidemiologicznie	0	0	0	0
53.	B04	Osipa małpia ^{UE}		-	-	0	0
54.	J12.1;J20.5;	Zakażenia wirusem RSV	ogółem	0	0	18	23,95
55.	J21.0;B97.4/(...)		w tym u dzieci do lat 2	0	0	13	1383,0
56.	J10-J11	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego ²⁵⁾		0	0	79	105,1
57.	-	Gruźlica		1	1,3	3	4,0

I. 1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

Zatrucia pokarmowe:

W 2023 roku w powiecie nowotomyskim liczba zatruc pokarmowych w porównaniu do roku 2022 zwiększyła się. Odnotowano ogółem 7 (w roku poprzednim 1).

Zanotowano 7 zachorowań wywołanych pałeczką *Salmonella*, w roku poprzednim 1. Zarejestrowano 5 zachorowań pojedynczych, natomiast 2 przypadki powiązane ze sobą epidemiologicznie (ognisko rodzinne).

Zakażenia jelitowe, w tym:

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W 2023 roku nastąpił wzrost zachorowań na biegunkę i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO. Ogółem odnotowano 31 zachorowań, w tym 8 u dzieci do 2 lat, w roku ubiegłym 19 zachorowań. 7 osób hospitalizowano. Zarejestrowano 1 ognisko wśród uczestników obozu. Narażonych było 11 osób, objawy chorobowe wystąpiły u 8 osób, 1 osoba hospitalizowana. Nie ustalono czynnika etiologicznego. Pozostałe przypadki nie powiązane ze sobą epidemiologicznie.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2023 roku nastąpił spadek zachorowań. Ogółem zarejestrowano 23 zachorowania (w roku poprzednim 147), w tym 14 u dzieci do 2 lat.

Wyizolowano w:

- 3 przypadkach Rotawirus, w roku poprzednim 113;
- 17 przypadkach Norowirus, w roku poprzednim 12;
- 1 przypadku Adenowirus, w roku poprzednim 20;
- 2 przypadkach sklasyfikowano jako nieokreślone, w roku poprzednim 2.

Przypadki nie powiązane ze sobą epidemiologicznie. 21 osób hospitalizowano, 2 przypadki leczono ambulatoryjnie.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

Zanotowano 16 zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile*, w roku poprzednim 19 zachorowań. Zarejestrowano 14 zachorowań pojedynczych, natomiast 2 przypadki powiązane ze sobą epidemiologicznie (z ogniska – pacjenci Oddziału Chorób Wewnętrznych SP ZOZ im. dra. K. Hołogi w Nowym Tomysłu). Wszystkie osoby hospitalizowano. Zarejestrowano 1 zgon; w roku ubiegłym 5.

Zarejestrowano 1 zachorowanie wywołane przez *Campylobacter* potwierdzone posiewem kału, w roku poprzednim odnotowano 2.

Zanotowano 1 zachorowanie wywołane przez *E. coli* inną i BNO, w roku poprzednim nie zarejestrowano.

I. 2. Wirusowe zapalenia wątroby

W przypadku sytuacji epidemiologicznej dotyczącej wirusowego zapalenia wątroby w 2023 roku w porównaniu do roku 2022 nastąpił wzrost zakażeń. Ogółem zarejestrowano 11 przypadków, w roku poprzednim 5.

Zarejestrowano 1 zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby typu A, w roku poprzednim nie odnotowano. Osoba hospitalizowana.

Zgodnie z przyjętą definicją w nadzorze epidemiologicznym zgłoszono 4 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu B, w roku poprzednim 2. Zarejestrowano 6 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu C, w roku poprzednim 2. Nie wystąpiły przypadki o charakterze ostrym.

W 2023 roku nie odnotowano zachorowania na WZW inne i nieokreślone, w 2022 roku zarejestrowano jeden przypadek.

I. 3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Płonica (szkarlatyna) – odnotowano wzrost zachorowań. W roku 2023 odnotowano 68 przypadków, natomiast w roku poprzednim 19. 66 przypadków dotyczyło dzieci w wieku od 1 do 15 lat, 2 przypadki dotyczyły osób dorosłych. Wszystkie osoby leczono ambulatoryjnie. 4 zachorowania wykazano jako przypadki potwierdzone (rozpoznanie na podstawie objawów klinicznych oraz wykonanego testu), pozostałe to przypadki możliwe (rozpoznane wyłącznie na podstawie objawów klinicznych).

Ospa wietrzna – nastąpił spadek zachorowań – 539 przypadków, w roku poprzednim 807 przypadków. Najwięcej zachorowań zarejestrowano w grupach wiekowych: 1-4 lat – 216 przypadków oraz 5-9 lat – 250 przypadków. 7 osób hospitalizowano, pozostałe leczono ambulatoryjnie. Jeden przypadek zachorowania dotyczył osoby zaszczepionej przeciw ospie wietrznej 1 dawką, w przypadku 2 zachorowań brak danych o szczepieniu. Pozostałe zachorowania dotyczyły osób nieszczepionych. Zarejestrowano 29 ognisk rodzinnych. W jednym przypadku u dziecka jako powikłanie wystąpiło zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka) – liczba zachorowań w powiecie nowotomyskim w 2023 roku, podobnie jak w roku 2022 utrzymywała się na niskim poziomie. Zarejestrowano 4 zachorowania, w roku ubiegłym 2. 3 zachorowania wystąpiły u dzieci, w tym jedno zaszczepione 2 dawkami, dwoje zaszczepione 1 dawką. Jedno zachorowanie dotyczyło osoby dorosłej (nie szczepiona). Wszystkie osoby leczono ambulatoryjnie.

I. 4. Grypa, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg oddechowych

W I półroczu 2023 roku zarejestrowano 25 727 zachorowań, w tym u dzieci do lat 14 – 11 932 wykazane przez podmioty lecznicze w sprawozdaniu MZ-55 (z dniem 1 lipca 2023 r. zniesiono obowiązek raportowania) rozpoznane przez lekarza wyłącznie na podstawie objawów klinicznych. Ponadto w 2023 roku zarejestrowano 88 zachorowań na grypę potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi. U 79 osób potwierdzono grypę szybkim testem antygenowym, natomiast u 9 osób potwierdzono grypę badaniem molekularnym (PCR), w tym 4 u dzieci w wieku 0 – 14 lat. 32 osoby hospitalizowano, pozostałe leczono ambulatoryjnie. Zarejestrowano 1 zgon, w roku ubiegłym nie odnotowano.

I. 5. Zakażenia wirusem SARS-CoV-2

W 2023 roku odnotowano 734 zachorowania na COVID-19 (w 2022 roku: 4642), 36 osób hospitalizowano (w roku ubiegłym 173), zarejestrowano 3 zgony (w roku ubiegłym 34). Nasilenie

zachorowań odnotowano w IV kwartale 2023 r. Zarejestrowano jedno ognisko wśród pacjentów Oddziału Chorób Wewnętrznych SP ZOZ im. dra K. Hołogi w Nowym Tomysłu.

I. 6. Choroby odzwierzęce

Borelioza – w 2023 roku w porównaniu z 2022 rokiem nastąpił wzrost zachorowań. Odnotowano 31 zachorowań (4 przypadki borelioza układu kostno-stawowego, pozostałe rumień wędrujący), w roku poprzednim 13. 1 osoba hospitalizowana, pozostałe zachorowania leczono ambulatoryjnie.

Bąblowica – w 2023 roku nie zarejestrowano zachorowania, w roku poprzednim 1.

Listerioza – zarejestrowano 1 zachorowanie, w roku ubiegłym nie odnotowano. Osoba hospitalizowana. Odnotowano zgon.

Styczność i narażenie na wściekliznę – spośród 98 osób zgłoszonych do PPIS w związku z pokąsaniem lub innym kontaktem ze zwierzętami (w roku ubiegłym 77) do szczepień zakwalifikowano 15 osób, w roku ubiegłym 9. Ponadto szczepienie przeprowadzono u 3 osób dorosłych, u których do narażenia doszło poza granicami kraju. U 14 osób wykonano pełen cykl szczepień, u jednej osoby niepełny cykl (podano tylko 1 dawkę, osoba nie zgłosiła się na kolejne szczepienia). Jedną osobę hospitalizowano, pozostałe leczono ambulatoryjnie.

I. 7. Neuroinfekcje oraz choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*

Odnotowano 6 zachorowań – choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna (w roku ubiegłym 1) tj.:

- 1 zachorowanie – zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu – dotyczy osoby dorosłej, hospitalizowana;
- 2 zachorowania – posocznica – dotyczyły osób dorosłych, hospitalizowane;
- 3 zachorowania – inna określona i nieokreślona – dotyczyły osób dorosłych, hospitalizowane.

Odnotowano 1 zgon.

Zarejestrowano 1 wirusowe zapalenie opon mózgowych, tak jak w roku ubiegłym. Przypadek hospitalizowany, dotyczył osoby dorosłej.

Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone – 3 zachorowania, w roku ubiegłym 1. 2 przypadki dotyczyły osób dorosłych, jeden przypadek dziecka. Wszystkie osoby hospitalizowano.

Zapalenie mózgu inne i nieokreślone – zarejestrowano 2 zachorowania, w roku ubiegłym nie odnotowano. Zachorowania dotyczyły dziecka oraz osoby dorosłej, przypadki hospitalizowano.

I. 8. Ostre porażenia wiotkie u dzieci od 0-14 lat

W 2023 roku zarejestrowano:

- 1 Zespół Gullaina-Barrego (G61.0) u dziecka w 4 roku życia;
- 1 Ostre poprzeczne zapalenie rdzenia w chorobie demielinizacyjnej ośrodkowego układu nerwowego (G37.3) u dziecka w 12 roku życia.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych kału wykonanych w NIZP-PZB w obydwu przypadkach wykluczono poliomyelitis. W 2022 roku nie zarejestrowano zachorowań.

I. 9. Zachorowania na odrę

Podejrzenia zachorowania na odrę – odnotowano 2 podejrzenia zachorowania na odrę, w roku ubiegłym nie zarejestrowano. W jednym przypadku wykonano badania laboratoryjne w NIZP-PZB, które wykluczyły zachorowanie, natomiast w drugim przypadku zgodnie z obowiązującymi zaleceniami nie wykonano badań, ponieważ zgłoszenie wpłynęło po upływie 28 dni od wystąpienia objawów chorobowych.

Odra – zarejestrowano 1 zachorowanie na odrę, w roku ubiegłym nie odnotowano. Zachorowanie dotyczyło dziecka zaszczepionego dwoma dawkami. Wykonano badanie laboratoryjne (badanie serologiczne surowicy krwi) w NIZP-PZB, które potwierdziło zachorowanie na odrę.

I. 10. Inne choroby zakaźne

Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes* – zarejestrowano ogółem 14 przypadków, w roku ubiegłym 1, w tym:

- **Róża:** zarejestrowano 13 przypadków, w roku ubiegłym 1. Zachorowania dotyczyły osób dorosłych. Leczono ambulatoryjnie.
- **Inna określona i nieokreślona:** zanotowano 1 przypadek, w roku ubiegłym nie zarejestrowano. Zachorowanie dotyczyło dziecka, hospitalizowane.

Krztusiec – w roku 2023 zarejestrowano 1 zachorowanie na krztusiec na podstawie objawów klinicznych u dziecka, w roku ubiegłym nie odnotowano. Dziecko zaszczepione 5 dawkami.

Encefalopatie gąbczaste – choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) - odnotowano jedno zachorowanie, w roku ubiegłym nie zarejestrowano. Zachorowanie dotyczyło osoby dorosłej, hospitalizowana.

Salmonellozy pozajelitowe – w 2023 roku zarejestrowano 1 zachorowanie, w roku ubiegłym nie odnotowano. Zachorowanie dotyczyło osoby dorosłej, hospitalizowana.

Gruźlica – w 2023 roku zarejestrowano 3 zachorowania na gruźlicę płuc potwierdzoną badaniami laboratoryjnymi u osób dorosłych oraz 1 zachorowanie na gruźlicze zapalenie opłucnej

u osoby dorosłej, w roku ubiegłym zanotowano 1 zachorowanie na gruźlicę płuc. W związku ze zgłoszonym zachorowaniem nadzorem epidemiologicznym i lekarskim objęto osoby pozostające w kontakcie wysokiego ryzyka z osobą chorą na gruźlicę płuc.

Zakażenie wirusem RSV – odnotowano 18 zachorowań, w tym 13 u dzieci do lat 2. 10 osób hospitalizowano, pozostałe leczono ambulatoryjnie.

HIV Nowo wykryte zakażenia – zarejestrowano 3 nowo wykryte zakażenia wirusem HIV, tak jak w roku ubiegłym. 2 osoby hospitalizowano, jedna osoba leczona ambulatoryjnie. Dwa przypadki dotyczyły zakażenia u mężczyzn, jeden u kobiety.

I. 11. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2023 roku ogółem zarejestrowano 6 przypadków, w roku ubiegłym odnotowano 10:

- 1 przypadek – rzeżączka. Przypadek dotyczył mężczyzny;
- 5 przypadków kiły, w tym 2 przypadki kiła wczesna, 1 przypadek kiła późna, 2 przypadki inne postaci kiły i kiła nieokreślona.

Wszystkie przypadki dotyczyły zachorowań wśród mężczyzn. 3 przypadki hospitalizowano, pozostałe leczono ambulatoryjnie.

I. 12. Realizacja szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne realizowano w 14 podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Przeprowadzono kontrole w 6 podmiotach leczniczych, w czasie których w szczególności egzekwowano posiadanie odpowiedniego wyposażenia pomieszczeń oraz zabezpieczenia urządzeń chłodniczych, w związku z przechowywaniem szczepionek. Ponadto, sprawdzano realizację obowiązkowych szczepień ochronnych.

W 4 podmiotach leczniczych w wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące realizacji obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych oraz prawidłowego prowadzenia dokumentacji w tym zakresie. Nałożono jedną grzywnę w drodze mandatu karnego w kwocie 400,00 zł. Ponadto w 3 podmiotach leczniczych stwierdzono uchybienia dotyczące właściwego zabezpieczenia urządzeń chłodniczych, w których przechowywane są szczepionki (brak elektronicznego urządzenia służącego do ciągłego monitoringu temperatury, brak zapisów pomiaru temperatury).

W 2023 roku wobec rodziców/opiekunów prawnych, którzy odmówili poddania swoich małoletnich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (stan na 31.12.2023 r. – 131 osób, stan na 31.12.2022 r. – 124 osoby) skierowano 26 wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do organu egzekucyjnego tj. Wojewody

Wielkopolskiego. Wydano 84 wezwania, 39 upomnień wzywających rodziców/opiekunów prawnych do wykonania obowiązku szczepień ochronnych oraz 4 postanowienia dotyczące zarzutów w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej. W 2023 roku zarejestrowano 39 nowych rodziców/opiekunów prawnych, którzy nie wykonali obowiązku szczepień ochronnych, natomiast 32 osoby wykonały ww. obowiązek.

Zgłoszono 3 niepożądane odczyny poszczepienne po wykonanych szczepieniach ochronnych; w roku ubiegłym 10. Ww. niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) zostały zakwalifikowane jako łagodne.

II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Podstawę oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w roku 2023 stanowiło rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r. poz. 2294).

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności w powiecie nowotomyskim ujmowana jest wyłącznie z ujęć wody podziemnej.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu w roku 2023 znajdowało się ogółem 20 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 4 indywidualne ujęcia wody produkujące wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej. Pod koniec 2023 r. w Gminie Lwówek oddano do użytku nowy wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę – Wodociąg Publiczny Władysławowo.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu w 2023 roku pobierano próbki wody do badań laboratoryjnych oraz prowadzono kontrole urządzeń wodociągowych:

- w ramach kontroli urzędowej pobrano 142 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządzający wodociągami pobrali 217 próbek wody do badań laboratoryjnych,
- przeprowadzono 24 kontrole urządzeń wodociągowych oraz 119 kontroli przy poborze próbek wody.

W 2023 roku wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarczały wodę dla około 75 022 mieszkańców powiatu nowotomyskiego. W dostarczanej wodzie wodociągowej **występowały krótkotrwałe i/lub jednorazowe przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych, organoleptycznych oraz mikrobiologicznych, które nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia konsumentów** takich jak:

- żelazo: Wodociąg Publiczny Śliwno, Wodociąg Publiczny Wojnowice, Wodociąg Publiczny Zbąszyń, Wodociąg Publiczny Perzyny, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Indywidualne Ujęcie Wody „Rancho Colorado”,
- mangan: Wodociąg Publiczny Śliwno, Wodociąg Publiczny Wojnowice, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Indywidualne Ujęcie Wody „Rancho Colorado”,
- ołów: Wodociąg Publiczny Miedzichowo,
- mętność: Wodociąg Publiczny Wojnowice, Wodociąg Publiczny Kozie Laski, Wodociąg Publiczny Opalenica, Wodociąg Publiczny Śliwno, Wodociąg Publiczny Bolewice, Wodociąg Publiczny Kuślin, Indywidualne Ujęcie Wody „Rancho Colorado”, Indywidualne Ujęcie Wody „Top - Tomyśl”,
- jon amonowy: Wodociąg Publiczny Chraplewo,
- barwa: Wodociąg Publiczny Śliwno, Wodociąg Publiczny Chraplewo, Wodociąg Publiczny Kuślin, Wodociąg Publiczny Opalenica,
- ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C ± 2 °C po 72 h: Wodociąg Publiczny Chraplewo, Wodociąg Publiczny Opalenica, Indywidualne Ujęcie Wody „Rancho Colorado”,
- bakterie grupy coli: Wodociąg Publiczny Chraplewo, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Wodociąg Publiczny Perzyny, Wodociąg Publiczny Miedzichowo, Indywidualne Ujęcie Wody „Rancho Colorado”,

W przypadku stwierdzonych przekroczeń ww. parametrów zarządcy wodociągów podejmowali działania naprawcze w celu doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań.

W 2023 r. prowadzono prace modernizacyjno-naprawcze na stacjach uzdatniania wody oraz sieciach wodociągowych (Wodociąg Publiczny Nowy Tomyśl, Wodociąg Publiczny Zbąszyń, Wodociąg Publiczny Władysławowo, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska). W związku z powyższym tutejszy organ wydał 2 oceny higieniczne na materiały i wyroby stosowane do uzdatniania wody oraz dokonał 6 weryfikacji na materiały i wyroby stosowane do dystrybucji wody.

Deficyt wody nie występował w żadnym z skontrolowanych wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę. W końcowej ocenie rocznej wodę przydatną do spożycia przez ludzi, zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Zdrowia dostarczały wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz indywidualne ujęcia wody produkujące wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody ciepłej w budynkach użyteczności publicznej czy budynkach zamieszkania zbiorowego w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.*

pobrano 6 próbek wody ciepłej z instalacji wody ciepłej w internacie żeńskim oraz męskim Zespołu Szkół RCKU im. gen. D. Chłapowskiego Trzcianka 15a, 64-316 Kuślin, w których oceniono skażenie bakteriami *Legionella sp.* jako brak. W związku z powyższym zgodnie z obowiązującymi wymaganiami system jest pod kontrolą i nie wymaga podjęcia specjalnych działań, a kolejne badania próbek wody w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* należy wykonać po 1 roku.

Ponadto, w omawianym okresie zgodnie z zaleceniami tutejszego Organu zarządzający budynkami użyteczności publicznej czy budynkami zamieszkania zbiorowego, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny pobrali próbki wody ciepłej do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań dokonano oceny jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* dla 1 placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku prowadzonej w ramach działalności gospodarczej, 1 obiektu świadczącego usługi hotelarskie oraz 3 hoteli. Ocenę skażenia instalacji wody ciepłej bakteriami *Legionella sp.* dla 4 obiektów określono jako brak. Natomiast, w jednym obiekcie skażenie instalacji wody ciepłej bakteriami *Legionella sp.* oceniono jako wysokie. W związku z powyższym zalecono podjęcie odpowiednich działań naprawczych włącznie z czyszczeniem i dezynfekcją systemu, a także po tygodniu od wykonania ww. działań pobrać ponownie próbki wody do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* w tych samych punktach, a następnie należy pobierać próbki wody co 3 miesiące.

III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

III.1. Wprowadzenie

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu dokonał oceny stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, takich jak: pływalnie, hotele, inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, pralnie, stacje kolejowe, placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku, cmentarze itp. Stan sanitarny ww. obiektów nie budził większych zastrzeżeń.

III.2. Stan sanitarny wybranych obiektów

III.2.1 Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku prowadzone w ramach działalności gospodarczej

W ewidencji obiektów Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomyszu znajdowały się 3 ww. obiekty. W omawianym okresie naniesiono do ewidencji obiektów tutejszej Stacji 1 nowy obiekt: Dom Seniora „Czerwone Wino” ul. Parkowa 3, Dakowy Mokre,

64-330 Opalenica. W 2023 roku przeprowadzono kontrole 3 obiektów. Podczas kontroli 2 obiektów stwierdzono między innymi uchybienia dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego oraz sanitarno-technicznego ścian i sufitów w poszczególnych pomieszczeniach, a także wyposażenia obiektów.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do właścicieli obiektów o podjęcie czynności zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-higienicznego skontrolowanych obiektów.

Ogólny stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów oraz zaplecza w skontrolowanych obiektach, a także sposób postępowania z bielizną czystą i brudną nie budził zastrzeżeń.

III.2.2. Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe

W ewidencji obiektów Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomyślu znajduje się łącznie 56 obiektów świadczących usługi hotelarskie, w tym 9 hoteli. W roku 2023 przeprowadzono kontrole 15 obiektów, w tym wszystkich 9 hoteli. Podczas kontroli 7 obiektów stwierdzono między innymi uchybienia dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego oraz sanitarno-technicznego ścian i sufitów w poszczególnych pomieszczeniach, a także wyposażenia obiektów.

W związku ze stwierdzonymi ww. uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do właścicieli obiektów o podjęcie czynności zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-higienicznego ww. obiektów.

Ogólny stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów, części rekreacyjnej oraz zaplecza w skontrolowanych obiektach, a także sposób postępowania z bielizną czystą i brudną nie budził zastrzeżeń.

III.2.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu.

W 2023 roku oceniono stan sanitarny 16 obiektów z 168 obiektów ww. grupy znajdujących się w ewidencji obiektów tutejszej Stacji. Pomieszczenia i wyposażenie skontrolowanych zakładów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym, za wyjątkiem 4 obiektów, w których zastrzeżenia budził stan sanitarno-techniczny wyposażenia zakładu. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami do zarządzających ww. obiektami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W omawianym okresie naniesiono do ewidencji obiektów tutejszej stacji 7 nowych zakładów. Obiekty nowopowstałe to zakłady nowoczesne, estetycznie urządzone, funkcjonalne.

Podczas kontroli w omawianej grupie obiektów nie stwierdzono uchybień dotyczących prowadzonego procesu sterylizacji, dezynfekcji narzędzi. W każdym z skontrolowanych zakładów dezynfekcja narzędzi/przyborów prowadzona jest za pomocą właściwie dobranych preparatów i środków dezynfekcyjnych.

III.2.4. Kąpieliska i pływalnie

III.2.4.1. Kąpielisko

W 2023 roku na terenie powiatu nowotomyskiego w okresie od 24.06.2023 r. do 15.08.2023 r. funkcjonowało Kąpielisko przy plaży „Łazienki”. Kąpielisko w Zbąszyniu powołane zostało uchwałą Nr XLVII/502/2023 Rady Miejskiej Zbąszynia z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie określenia wykazu kąpielisk na terenie gminy Zbąszyń w 2023 roku oraz uchwałą Nr XLVII/503/2023 Rady Miejskiej Zbąszynia z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie określenia sezonu kąpieliskowego na terenie gminy Zbąszyń w 2023 roku.

Teren, na którym utworzono kąpielisko wraz z przyległymi obiektami to teren ogrodzony. Przy kąpielisku zlokalizowany jest budynek WOPR, plac zabaw dla dzieci, siłownia zewnętrzna, boiska do piłki siatkowej plażowej, skatepark, wypożyczalnia sprzętu pływającego oraz plażowego. Na terenie kąpieliska znajduje się 1 kontener sanitarny oraz kontener szatniowo-sanitarny „Szatnia na medal”.

W kontenerze szatniowo-sanitarnym zapewnione jest pomieszczenie sanitarno-higieniczne przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo. W sanitariatach zapewniono suszarki do rąk, dozowniki do mydła w płynie, podajniki na papier toaletowy. Obiekty zaopatrywane są w wodę bieżącą z sieci wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Obiekty skanalizowane.

Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy terenu kąpieliska nie budził zastrzeżeń.

Przy plaży zapewniono 2 pomosty, które wyznaczają teren utworzenia kąpieliska. Na plaży zlokalizowana jest przebieralnia (przeznaczona dla 1 osoby), natrysk zasilany wodą wodociągową oraz źródło. Teren przyległy do plaży i utworzenia kąpieliska uporządkowany, estetycznie zagospodarowany. Teren oznakowany został tablicą informacyjną umieszczoną w widocznym miejscu na budynku WOPR. Tablica spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2476).

Zapewniono stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego przez odpowiednią liczbę ratowników wodnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 stycznia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1981). Ponadto, utworzono stanowiska do obserwacji wyznaczonego obszaru wodnego.

Wyposażono wyznaczony obszar wodny w sprzęt ratunkowy i pomocniczy oraz urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 marca 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1607).

Oznaczono bojami (pławami) strefy dla umiejących, niemiejących pływać i brodzik dla dzieci oraz głębokość wody na bojach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2022 r. poz. 1979). Ponadto zapewniono maszt z kompletem flag.

Woda w kontrolowanym kąpielisku spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Na podstawie pobranych próbek wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyszu oraz Organizatora kąpieliska, a także na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych oraz oceny organoleptycznej wody wydawane były bieżące oceny jakości wody w kąpielisku. Ponadto, w miesiącu listopadzie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu wydał „Ocenę jakości wody po zakończeniu sezonu kąpieliskowego 2023 roku” oceniając jakość wody w kąpielisku przy plaży „Łazienki” w Zbąszyniu – jezioro Błędno-Zbąszyńskie pod względem wymagań mikrobiologicznych dla wód powierzchniowych jako „doskonałą”.

III.2.4.2. Pływalnie

W 2023 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyszu znajdowały się 3 pływalnie zlokalizowane w obiektach hotelarskich znajdujących się w Opalenicy, Zbąszyniu oraz Wąsowie.

Pobrano 229 próbek wody z pływalni, w tym 201 próbek wody pobrano w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzających, natomiast 28 próbek wody pobrano przez tutejszy Organ. Na podstawie otrzymanych wyników badań stwierdzono krótkotrwałe zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody w pobranych próbkach wody na 1 pływalni. Ponadto jakość

wody budziła zastrzeżenia pod względem fizykochemicznym. Na pływalniach stwierdzono przekroczenie parametrów chemicznych tj. chloroformu, Σ THM, utlenialności, azotanów, pH, mętności, chloru związanego i chloru wolnego oraz potencjału redox.

W przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych wartości ww. parametrów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu polecał podjęcie działań naprawczych w celu doprowadzenia jakości wody na pływalniach do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016, z późn. zm.) oraz ponowne pobranie próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie przekroczonych parametrów.

Na pływalniach zapewniono kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego przez ratowników wodnych oraz wyposażenie pływalni w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne zgodnie z obowiązującymi wymaganiami. Stan sanitarno-techniczny 1 skontrolowanej w roku 2023 pływalni budził zastrzeżenia. Stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian w pomieszczeniu z systemem cyrkulacji wody basenowej, w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym ogólnodostępnym oraz w ciągu komunikacyjnym przy strefie saun, a także niewłaściwy stan sanitarno-techniczny sufitów w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym ogólnodostępnym oraz pod prysznicem.

W związku ze stwierdzonymi ww. uchybieniami wystosowano pismo w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zarządzającego obiektem.

III.2.5. Inne obiekty użyteczności publicznej

W grupie innych obiektów użyteczności publicznej znajdują się obiekty kulturalne i sportowe, tereny rekreacyjne, pralnie, apteki, stacje paliw, przystanki PKS, przystanki PKP, stacje kolejowe, dworce kolejowe, cmentarze, zakłady pogrzebowe, przystań żeglarska. W 2023 roku w omawianej grupie obiektów przeprowadzono 5 kontroli w tym 3 cmentarzy, 1 pralni oraz 1 stacji kolejowej. Stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-porządkowy skontrolowanej stacji kolejowej budził zastrzeżenia. Stwierdzono brudne ściany oraz uszkodzone drzwi w przejściu podziemnym, a także niewłaściwy stan sanitarno-techniczny wiaty na peronie.

Ponadto w 2023 roku przeprowadzono 5 kontroli „Punktów pobytowych dla Uchodźców” dotyczących oceny stanu sanitarno-higienicznego i sanitarno-porządkowego pomieszczeń, zapewnienia środków służących do utrzymania higieny osobistej i utrzymania czystości w pomieszczeniach, postępowania z odpadami komunalnymi, zapewnienia podstawowej opieki medycznej. Stan sanitarno-porządkowy oraz sanitarno-techniczny ww. obiektów nie budził zastrzeżeń.

IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Liczba podmiotów udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych na terenie powiatu nowotomyskiego nie zmieniła się w stosunku do roku poprzedniego. W ewidencji obiektów tutejszego organu znajdują się 2 placówki/ 6 obiektów wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

W grupie podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne znajduje się 39 placówek/58 obiektów niepublicznych - zakłady lecznictwa otwartego tj. przychodnie, zakłady rehabilitacji leczniczej, laboratoria diagnostyczne i inne oraz 1 placówka/1 obiekt publiczny zakładów lecznictwa otwartego.

Pod nadzorem tutejszego Organu znajduje się także 81 placówek/88 obiektów zakwalifikowanych jako indywidualne i grupowe praktyki lekarskie, w tym specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów oraz praktyki pielęgniarek.

W roku 2023 przeprowadzono 11 kontroli obiektów z grupy lecznictwa otwartego. Skontrolowano przychodnie, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne oraz indywidualne praktyki lekarskie lekarzy dentystów pod względem warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, a także pod względem postępowania z odpadami medycznymi, zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Zarówno stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia, jak i bieżąca czystość w 6 obiektach nie budziły zastrzeżeń, natomiast w 5 obiektach stwierdzono uchybienia lub nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego pomieszczeń oraz wyposażenia. W 2 skontrolowanych obiektach z grupy przychodni stwierdzono nieprawidłowości w zakresie złego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia (mebli), w 1 obiekcie nie zapewniono środka transportu przeznaczonego do transportu wewnętrznego odpadów medycznych. Natomiast w 2 obiektach indywidualnej praktyki lekarzy dentystów w ciągu technologicznym sterylizatorni nie zapewniono odcinka (blatu) materiałów skażonych oraz materiałów sterylnych.

Ponadto podczas kontroli 2 przychodni stwierdzono brak oświadczeń pracowników o zaznajomieniu się z dokumentami (instrukcjami/procedurami) zawierającymi opis sposobu postępowania w przypadku podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Natomiast w 4 obiektach indywidualnych praktyk lekarzy dentystów stwierdzono, że wdrożone procedury nie zawierają daty opracowania/wdrożenia do stosowania, podpisu osoby zatwierdzającej oraz brak okresowej aktualizacji wdrożonych procedur.

W 1 skontrolowanym obiekcie z grupy przychodni stwierdzono nieprawidłowości w zakresie częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej dotyczącej oceny realizacji działań zapobiegających szerzeniu zakażeń i chorób zakaźnych.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Tutejszy Organ po przeprowadzeniu kontroli sprawdzających w części obiektów stwierdził wykonanie nałożonych obowiązków.

Ponadto w roku 2023 tutejszy Organ skontrolował 1 obiekt z grupy podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości wynikające między innymi z niedostosowania do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotów wykonujących działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz. 402). Nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia skontrolowanych oddziałów, braku przystosowania pomieszczenia higieniczno-sanitarnego dla potrzeb osób niepełnosprawnych w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich na jednym z skontrolowanych oddziałów szpitalnych, braku odpowiedniego wyposażenia brudownika w sprzęt oraz w wentylację mechaniczną wyciągową, braku zapewnienia szczelnego pojemnika do transportu materiałów sterylnych pomiędzy Centralną Sterylizatorką a oddziałem szpitalnym, na dwóch oddziałach szpitalnych łóżka nie są dostępne z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych. Ponadto stwierdzone podczas kontroli uchybienia dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów oraz stolarki drzwiowej oraz stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego pomieszczeń i wyposażenia skontrolowanego obiektu. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami tutejszy Organ wydał decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości oraz wystosował pismo w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która potwierdziła usunięcie części nieprawidłowości oraz stwierdzonych uchybień.

W ramach nadzoru nad jakością wody ciepłej w podmiotach leczniczych udzielających całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie obecności bakterii Legionella sp. pobrano próbki wody ciepłej z instalacji wody ciepłej Szpitala w Nowym Tomysłu oraz Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Opalenicy.

Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań laboratoryjnych próbek wody ciepłej z instalacji wody ciepłej szpitala skażenie instalacji wody ciepłej bakteriami Legionella sp.

w obiekcie oceniono jako średnie. W związku z powyższym zalecono ponowne badanie próbek wody celem dalszego potwierdzenia skuteczności prowadzonych działań naprawczych po roku.

V. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

V.1. Struktura zatrudnienia

W 2023 r. nadzorem sanitarnym objęto 523 zakłady pracy, które zatrudniały ogółem 15 905 pracowników.

V.2. Kontrole w ramach nadzoru

Skontrolowano 65 podmiotów i przeprowadzono ogółem 69 kontroli zakładów pracy.

W wyniku ww. kontroli, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 3 decyzje administracyjne z nakazami:

- w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, dotyczącymi sporządzenia spisu stosowanych na stanowiskach pracy substancji/mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie oraz zapewnienia aktualnych kart charakterystyki,
- w zakresie nieprawidłowości dot. pomieszczeń higienizacyjnych (szatni, jadalni, natrysków i toalet) doprowadzenia do właściwego stanu higienicznego ścian i podłóg, zapewnienia kabiny do przebierania się oraz wentylacji w tych pomieszczeniach, ponadto zapewnienia pracownikom miejsca do higienicznego spożywania posiłków oraz możliwości higienicznego przechowywania odzieży własnej i roboczej.

Wydano 3 decyzje płańnicze.

V.3. Narażenie na czynniki szkodliwe

Stwierdzono w 2023 r. przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (NDN/NDS) w 20 zakładach pracy (liczba pracowników pracujących w tych zakładach – 424). Ogółem w warunkach przekroczonych norm higienicznych pracowało 656 pracowników, w 48 podmiotach, w tym 646 osób w przekroczeniach norm natężenia hałasu, natomiast 10 osób w przekroczeniach norm Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń czynników chemicznych, tj.:

– Manganu i jego związków nieorganicznych – w przeliczeniu na Mn - frakcja wdychalna

– Manganu i jego związków nieorganicznych – w przeliczeniu na Mn - frakcja respirabilna.

Ponadto 8 pracowników pracowało jednocześnie w przekroczeniach normatywów higienicznych, zarówno hałasu jak i drgań mechanicznych oddziałujących na organizm przez kończyny górne.

W zdecydowanej większości stwierdzenie przekroczeń (NDN) dotyczyło narażenia na ponadnormatywny hałas w przemyśle drzewnym i metalowym. W ww. zakładach sporządzono Programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na wymienione czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, które uwzględniły działania polegające na udostępnianiu środków ochrony indywidualnej słuchu i nadzór nad prawidłowością ich stosowania, a także konieczność oznakowania znakami bezpieczeństwa miejsc pracy w sytuacjach, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka wynikającego z narażenia nie jest możliwe za pomocą środków organizacyjno-technicznych.

V.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

W 2023 r. w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi skontrolowano 15 zakładów pracy. Stwierdzono, że ogółem narażonych na czynniki rakotwórcze jest 445 pracowników, w tym 43 kobiety. W większości, bo 400 pracowników (w tym 34 kobiety) jest narażonych na pyły drewna w zakładach drzewnych.

Natomiast w kontakcie z rakotwórczymi substancjami chemicznymi:

- związkami Chromu VI – tlenek chromu w procesie galwanizacji, pracuje 3 mężczyzn,
- cytostatykiem o nazwie Paclitaxel, pracuje 15 osób (9 kobiet i 6 mężczyzn),
- Tlenkiem etylenu w procesie sterylizacji - 12 pracowników,
- pyłem azbestu (w trakcie prowadzenia prac rozbiórkowych) – 16 pracowników.

V.5. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W 2023 r. w zakresie czynników biologicznych skontrolowano 5 podmiotów. Stwierdzono narażenie 109 pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 grupy zagrożenia.

V.6. Nadzór nad substancjami/mieszaninami chemicznymi

W zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 48 kontroli, w tym:

- 36 w zakładach stosujących na potrzeby prowadzonej działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny (7 kontroli dotyczyło stosowania w działalności zawodowej prekursorów narkotyków kat. 2 i 3).
- 10 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin.

Ww. kontrole dotyczyły m.in.: Projektu REACH-EN-FORCE (REF-11), a także produktów

z grup produktowych: 1 i 2 oraz 18 i 19 itd., m.in. pod kątem posiadania ważnych pozwoleń na wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych. Ponadto przeprowadzono 2 kontrole podmiotów wskazanych w listach dystrybucyjnych w zakresie produktów biobójczych wycofanych z obrotu z uwagi na brak stosownego pozwolenia na obrót (ww. produktów nie stwierdzono) oraz 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu innych produktów chemicznych, tj. Odmrażacza do szyb i lusterek, z uwagi na przekroczenie poziomu metanolu w produkcie, a także 1 kontrolę w zakresie udostępniania produktów zawierających substancje chemiczne podlegające ograniczeniu (z uwagi na zawartość ołowiu w amunicji).

W ramach realizacji ww. Projektu REACH-EN-FORCE (REF-11), który dotyczył kontroli kart charakterystyki (SDS) substancji chemicznych i ich mieszanin podmiotów będących producentami i/lub dystrybutorami, w zakresie zmian w załączniku II do rozporządzenia (WE) Nr 1907/2006 (REACH) przeprowadzono 1 kontrolę podmiotu produkującego i wprowadzającego do obrotu produkt AGRISAN 8090 oraz wprowadzającego do obrotu produkt ECOCID® S (obydwa produkty przeznaczone do dezynfekcji).

Dodatkowo, w ramach nadzoru nad kosmetykami, przeprowadzono 3 kontrole podmiotów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne:

- 2 kontrole dotyczyły udostępniania produktów kosmetycznych i wynikających z tego tytułu obowiązków, m.in. z zakazu stosowania w produktach kosmetycznych Pirytionianu cynku oraz substancji o nazwie Butylphenyl Methylpropional (in. Liliat), z uwagi na sklasyfikowanie ww. substancji jako rakotwórczych, mutagennych lub działających szkodliwie na rozrodczość (CMR kategorii 2),
- 1 kontrola (interwencyjna) dotyczyła wycofania z obrotu pudru w kulkach zawierającego ołów i jego pochodne.

V.7. Choroby zawodowe

W 2023 r. wszczęto 8 kolejnych postępowań administracyjnych w sprawie chorób zawodowych. Przeprowadzono w związku z tym 13 wizytacji szkół w ramach postępowań wyjaśniających i 1 kontrolę zakładu pracy.

Wydano **3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej** (przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością i trwałą dysfonią) oraz **5 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej**, również dotyczące narządu głosu. Decyzje prawomocne. Nadal prowadzone jest postępowanie w sprawie 6 chorób zawodowych: Astma

oskrzelowa, Zaćma wywołana działaniem promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego, choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat u 2 osób oraz przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy, tj. zespół cieśni nadgarstka i zespół kanału de Guyona.

VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych

W roku sprawozdawczym skontrolowano 78% placówek oświatowo-wychowawczych będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu.

W 2023 r. wydano 19 decyzji, w tym:

- 9 decyzji administracyjnych zarządzających, w tym 1 decyzję umarzającą postępowanie w sprawie wydania opinii;
- 10 decyzji opłatowych.

Ponadto w 2023 r. wydano 1 opinię w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczącą lokalu, w którym będzie prowadzona szkoła podstawowa.

VI.1. Stan techniczny oraz sanitarny placówek

Wydano 13 pism w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczące:

- zniszczonych, wyszczerbionych, z ubytkami okleiny blatów stolików i krzeseł;
- zniszczonych, zardzewiałych kratk ściekowych w pomieszczeniu z prysznicami przy sali gimnastycznej;
- zniszczonych, popękanych płytek ściennych i podłogowych, z ubytkami oraz z wytartą glazurą w sanitariatach uczniowskich;
- braku pisemnych potwierdzeń wydanych przez lekarza medycyny o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pracy z dziećmi/młodzieżą – dotyczy wyłącznie placówek wypoczynku zimowego i letniego;
- braku pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego w salach lekcyjnych;
- zniszczonej, w złym stanie higienicznym podłogi wykonanej z wykładziny dywanowej;
- zniszczonych, z ubytkami tworzywa materacy w sali gimnastycznej;
- braku osłon na niektórych punktach świetlnych na korytarzu w bloku sportowym;
- niezabezpieczonych grzejników centralnego ogrzewania w sali gimnastycznej;
- nieoznakowanego sprzętu i urządzeń na placu zabaw – brak tabliczek znamionowych z wymaganymi informacjami;
- zniszczonych, z ubytkami okleiny drzwi do pomieszczeń dla uczniów.

W placówkach oświatowo-wychowawczych, w których wydano decyzje zarządzające w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz do których skierowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku ze stwierdzonymi uchybieniami, poprawa nastąpiła w następującym zakresie:

- doprowadzono do właściwego stanu: ściany, sufity i podłogi w salach lekcyjnych, nawierzchnię schodów zewnętrznych – wejściowych; drzwi do sal lekcyjnych; blaty stolików uczniowskich, siedziska krzeseł i ławek gimnastycznych; kratki ściekowe w pomieszczeniach prysznicowych przy sali gimnastycznej; otwory wentylacyjne umiejscowione w suficie w sali gimnastycznej; schody drewniane prowadzące do miejsca zmiany obuwia;
- zabezpieczono w podłodze otwory (o śr. ok.7 cm) do montażu bramek do siatkówki w sali gimnastycznej;
- zamontowano przykrycia na oczka ustępowe w sanitariatach przedszkolnych;
- zabezpieczono okno na półpiętrze klatki schodowej;
- zabezpieczono grzejniki centralnego ogrzewania w sali gimnastycznej;
- zapewniono właściwą wentylację w pomieszczeniach do przechowywania sprzętu sportowego;
- zapewniono bezpieczne korzystanie z urządzeń na placu zabaw (spróchniałe, nierówne, z ubytkami drewna, zardzewiałe części metalowe zestawów zabawowych wymieniono na nowe).

W dalszym ciągu 4 placówki szkolne, wykazywane w latach poprzednich, użytkują jako sale lekcyjne pomieszczenia zaadaptowane w części piwnicznej z czytelnicy i świetlicy, gdzie poziom podłogi i wysokość pomieszczeń nie odpowiada wymogom przepisów prawnych. Według oświadczeń dyrektorów placówek ww. sale lekcyjne urządzono z powodu ograniczeń lokalowych placówki.

Z pośród skontrolowanych placówek oświatowych w roku sprawozdawczym jedna została oceniona jako placówka o złym stanie sanitarno – technicznym. Podczas kontroli stwierdzono:

- ściany brudne, zakurzone, z zaciekami, popękane oraz z ubytkami farby na korytarzu na parterze w budynku szkolnym, w sali gimnastycznej, w kilku salach lekcyjnych oraz w sali gimnastycznej stwierdzono zawilgocenie narożników ścian;
- sufity popękane z odpadającą farbą w pomieszczeniu socjalnym dla nauczycieli prowadzących zajęcia z wychowania fizycznego;
- w zapleczu sanitarnym sufity wykonane z kasetonów częściowo zdeformowane, z zaciekami, brudne w zapleczu sanitarnym dla uczniów i personelu w budynku bloku sportowego;

- przejście między budynkami wykonane z trylinki nierówne, wyboiste, z wystającą pokrywą metalową od studzienki – co stwarza niebezpieczeństwo upadku osób korzystających z przejścia;
- wejście zewnętrzne prowadzące do budynku bloku sportowego wykonane z płytek ceramicznych w złym stanie sanitarno-higienicznym – zniszczone, nierówne, z ubytkami płytek;
- ściany brudne, zakurzone, z zawilgoceniem, z dziurami po demontażu zbiornika wyrównawczego w sali gimnastycznej w budynku szkolnym;
- wnętrza okien brudne, z widocznymi zaciekami na korytarzu ;
- ściany i sufity brudne, zakurzone, z ubytkami tynku przy futrynie drzwi wejściowych; podłoga zniszczona, popękana, wytarta, z plamami, trudna do utrzymania w czystości w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej;
- ściany i sufity zawilgocone, z ubytkami farby, brudne; fugi między brodzikami a płytkami ceramicznymi zniszczone, z ubytkami oraz śladami pleśni w kabinach prysznicowych ponadto zasłony wykonane z tworzywa sztucznego trwale poplamione, nieestetyczne; drzwi do kabin ustępowych wyprężone na skutek wilgoci, zniszczone, z widocznymi śladami zużycia w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych ogólnodostępnych dla wychowanków.

VI.2 Interwencje

W roku sprawozdawczym do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu wpłynęły 2 interwencje dotyczące placówek oświatowo-wychowawczych:

- pierwsza dotyczyła – złego stanu sanitarnego podłóg w pomieszczeniach mieszkalnych i na korytarzach; brudnych ścian i sufitów w pomieszczeniach mieszkalnych i na korytarzach; nieszczelnych okien w pomieszczeniach mieszkalnych i na klatce schodowej; braku stałego dostępu do ciepłej bieżącej wody; zużytego wyposażenia pomieszczeń mieszkalnych (łóżka, szafy, biurka, krzesła); sprzątania pomieszczeń sypialnych; za niskiej temperatury w pomieszczeniach mieszkalnych oraz przeterminowanego jedzenia. Interwencja miała charakter anonimowy. W wyniku przeprowadzonej kontroli uznano zarzuty za bezzasadne lub takie, których według oświadczenia kierownik placówki usunięcie/naprawa zaplanowana została na okres letniej przerwy wakacyjnej bieżącego roku.
- druga dotyczyła wszawicy w szkole podstawowej – otrzymano zgłoszenie od rodzica o wskazanym problemie. Skontaktowano się z dyrektorem placówki. W związku

z zaistniałą sytuacją dyrektor placówki potwierdził wskazaną informację i zobowiązał się do przeprowadzenia regularnych przeglądów czystości głów przez pielęgniarkę szkolną. Ponadto rodzice drogą elektroniczną zostali poinformowani o regularnym sprawdzaniu czystości skóry głowy – interwencja zasadna.

VI. 3. Wodociągi i kanalizacja

Na terenie powiatu nowotomyskiego każda z placówek oświatowo - wychowawczych jest zaopatrywana w wodę z wodociągu publicznego.

Natomiast wśród 54 placówek skontrolowanych 13 posiada własne urządzenia kanalizacyjne i tak: 11 placówek posiada zbiorniki bezodpływowe i 2 placówki własną oczyszczalnię ekologiczną. Ww. placówki zlokalizowane są w miejscowościach wiejskich (brak kanalizacji centralnej).

W dalszym ciągu Zespół Szkoły i Przedszkola Brody 1, 64-310 Lwówek – Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, Brody 1, 64-310 Lwówek jest jedyną placówką w powiecie nowotomyskim posiadającą sanitariaty zewnętrzne. Uczniowie klas IV-VIII podczas przerw międzylekcyjnych mają obowiązek korzystania z sanitariatów zewnętrznych. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu skierował ponownie pismo do Burmistrza Miasta i Gminy Lwówek o podjęcie w trybie pilnym skutecznych działań w celu rozwiązania powyższego problemu.

W 2023 r. z grupy placówek skontrolowanych odnotowano, iż standard dostępności do urządzeń sanitarnych nie jest zachowany w jednej szkole podstawowej, w dwóch zespołach szkół i jednym przedszkolu. Fakty te zostały odnotowane w protokołach kontroli, które zostały przedstawione organom prowadzącym.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi dotyczącymi zapewnienia uczniom możliwości korzystania z ciepłej bieżącej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarno – higienicznych, stwierdzono, iż na terenie powiatu nowotomyskiego wszystkie skontrolowane w 2023 r. placówki oświatowo – wychowawcze spełniają ww. wymagania.

VI. 4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

W zakresie posiadania przez placówki własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego odnotowano niedostateczną liczbę sal gimnastycznych/zastępczych/ rekreacyjnych. Brak sal własnych odnotowano w 35,5% skontrolowanych szkół na terenie powiatu nowotomyskiego (dotyczy szkół podstawowych i zespołów szkół). Placówki nie posiadające własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego (w roku sprawozdawczym stwierdzono ich 6)

korzystają z infrastruktury poza placówką (boiska wiejskie, sale wiejskie, hale sportowe, ośrodki sportu i rekreacji) lub uczniowie ww. placówek ćwiczą na korytarzach bądź w salach lekcyjnych.

W ramach nadzoru bieżącego placówek szkolnych stwierdzono, iż na 28 placówek posiadających urządzenia i sprzęt sportowy, jedynie 2 posiadają ww. urządzenia i sprzęt zaopatrzone w certyfikaty bezpieczeństwa w 100%. Większość placówek posiada sprzęt sportowy bez certyfikatów, którego zakup miał miejsce przed 1997 r.

VI.5. Dożywianie dzieci i młodzieży

Oceniając placówki pod kątem prowadzonego dożywiania stwierdzono, iż 24 placówki wydawały ciepłe posiłki, w tym 12 placówek wyłącznie posiłki jednodaniowe. Łącznie z obiadów jednodaniowych i pełnych korzystało 2119 dzieci i młodzieży.

Stwierdzono także, iż z dofinansowywanych posiłków korzystało 154 dzieci i młodzieży, co stanowi 7,3% ogólnej liczby dzieci i młodzieży korzystających z posiłków. Ponadto napój (herbata, sok owocowy, mleko) wydawany był w 6 skontrolowanych placówkach, z którego korzystało 495 uczniów. Oceniając prowadzone dożywianie w szkołach należy stwierdzić, iż na 24 placówki wydające ciepłe posiłki 9 placówek korzystało z posiłków przygotowywanych na miejscu natomiast 15 z posiłków dowożonych spoza placówki.

VI.6. Opieka medyczna

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż opiekę medyczną sprawowaną przez pielęgniarkę/higienistkę posiadają wszystkie placówki oświatowe skontrolowane w 2023 roku. Natomiast 26 placówek organizuje opiekę stomatologiczną w oparciu o gabinety stomatologiczne poza terenem szkoły. Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiada 18 skontrolowanych placówek oświatowych (wszystkie do własnej dyspozycji). Stan higieniczno – sanitarny ww. gabinetów nie budził zastrzeżeń za wyjątkiem jednego, w którym stwierdzono: ściany i sufity brudne, zakurzone, z ubytkami tynku przy futrynie drzwi wejściowych; podłoga zniszczona, popękana, wytarta, z plamami, trudna do utrzymania w czystości. W placówkach, które nie posiadają gabinetów opieka medyczna sprawowana jest w pomieszczeniach zastępczych.

VI.7. Nadzór nad niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi

Niebezpieczne preparaty i substancje chemiczne posiadało 8 szkół podstawowych, oraz 6 zespół szkół. W wyniku kontroli stwierdzono, iż ww. placówki nie posiadały substancji i preparatów chemicznych po upływie daty ważności. Substancje i preparaty przechowywane były w pomieszczeniach zamykanych, odpowiednio oznakowanych, z dostępem do wody bieżącej. Każdy

preparat posiadał kartę charakterystyki, która określa między innymi: udzielanie I pomocy, postępowanie w przypadku pożaru, postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska, postępowanie z substancją/preparatem i jej/jego magazynowanie.

VI.8. Rozkład zajęć lekcyjnych

Prawidłowy rozkład zajęć lekcyjnych jest jednym z istotnych elementów w systemie opieki nad dziećmi i młodzieżą. Przy ocenie higienicznej rozkładu zajęć brano pod uwagę potrzebę równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz zróżnicowanie zajęć w każdym dniu.

W roku sprawozdawczym oceniono 28 placówek (273 oddziały) pod kątem prawidłowego rozkładu zajęć lekcyjnych, gdzie nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI.9. Ergonomia

W celu eliminacji czynników uciążliwych w środowisku dzieci i młodzieży prowadzone są prace zapobiegawcze w zakresie wyposażenia obiektów szkolnych/przedszkolnych w meble edukacyjne dostosowane do wzrostu uczniów/dzieci.

Przeprowadzono ocenę dostosowania stolików i krzeseł do wzrostu dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów szkół podstawowych. Skontrolowano pod tym względem 13 placówek przedszkolnych, 11 placówek szkół podstawowych oraz 6 placówek funkcjonujących w zespołach (1 przedszkole i 6 szkół podstawowych). Ogółem badaniem objęto 929 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. Na podstawie ww. oceny nie odnotowano nieprawidłowości w wymienionym zakresie. Stan taki utrzymuje się od 2012 r.

W roku sprawozdawczym stwierdzono także, iż 24 placówki na 48 skontrolowanych (przedszkola, szkoły podstawowe, zespoły szkół) posiada wyłącznie meble zaopatrzone w certyfikaty bezpieczeństwa.

VI.10. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W okresie zimowej i letniej przerwy wakacyjnej na terenie powiatu nowotomyskiego zorganizowano 52 placówki wypoczynku, w tym skontrolowano 44:

- 7 obozów/kolonii w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku;
- 19 obozów/kolonii w obiekcie hotelowym lub innym obiekcie, w którym świadczone są usługi hotelarskie;
- 3 obozy pod namiotami ze stałą infrastrukturą komunalną;
- 2 obozy pod namiotami bez stałej infrastruktury;

- 13 półkolonii.

Ogółem z wycieczki skorzystało 1923 dzieci i młodzieży. Według opinii organizatorów wycieczki na terenie powiatu nowotomyskiego istnieje dobra baza do organizowania obozów sportowych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli higieniczno – zdrowotnych nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. Organizatorzy zapewнили uczestnikom dobre warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzenia zajęć sportowo – rekreacyjnych (hale sportowe, boiska do gry w piłkę nożną oraz boiska typu Orlik).

W trakcie wycieczki nie odnotowano żadnego przypadku zatruc pokarmowych. Odnotowano natomiast 1 wypadek/uraz (upuszczenie ciężkiego przedmiotu na stopę). Ponadto w trakcie trwania turnusu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu otrzymał zgłoszenie z SPZOZ im. dr K. Hołogi w Nowym Tomyszu o hospitalizacji uczestnika obozu z podejrzeniem zatrucia pokarmowego. W związku z podejrzeniem choroby zakaźnej przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu po wnikliwej analizie materiałów zebranych w trakcie dochodzenia epidemiologicznego, w tym wyniku badania laboratoryjnego osoby chorej – **nie ustalił czynnika etiologicznego** zachorowania. Liczba zachorowań uczestników – 7, w tym 1 osoba hospitalizowana oraz 1 osoba z kadry pedagogicznej.

W ramach współpracy z Komendą Powiatowej Policji w Nowym Tomyszu skontrolowano wspólnie 15 turnusów wycieczki.

VI. 11. Badania problemowe i dodatkowe działania

W roku 2023 przeprowadzono następujące badania problemowe dotyczące:

- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W trakcie kontroli stwierdzono przestrzeganie ww. przepisów;
- posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble edukacyjne. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie;
- przygotowania informacji o stanie przygotowania obiektów do wycieczki dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej. W omawianym zakresie skontrolowano 2 placówki;
- przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2023/2024 pod kątem zapewnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych w tym określenia wskaźnika powierzchni przypadającej na jednego ucznia w sali dydaktycznej i standardów dostępności do urządzeń sanitarnych w szkołach podstawowych. W omawianym zakresie skontrolowano 10 placówek

szkolnych. Na podstawie ww. kontroli stwierdzono, iż wszystkie skontrolowane placówki były przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego;

- przygotowanie informacji z zakresu realizacji przez szkoły profilaktycznej opieki zdrowotnej i opieki stomatologicznej nad uczniami. W wyniku zebranych informacji ustalono, iż opieka stomatologiczna nie jest zapewniona we wszystkich placówkach oświatowych dla których organem prowadzącym jest jedna z gmin powiatu nowotomyskiego. Ponadto brak profilaktycznej opieki zdrowotnej i opieki stomatologicznej w jednej placówce szkolnej prowadzonej przez fundację;
- oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Akcją ważenia uczniów i ich tornistrów przeprowadzono w 10 szkołach podstawowych. Ogółem badaniem objęto 1079 uczniów z 83 oddziałów. W wyniku badania stwierdzono, iż waga tornistra szkolnego w zakresie do 10 % masy ciała ucznia była u 502 uczniów, w zakresie 10-15% u 455 uczniów, a w zakresie powyżej 15% u 122 uczniów co stanowiło 11,3% ogólnej liczby przebadanych uczniów.

VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia

W roku 2023 r. pod nadzorem tutejszego Organu znajdowało się 1384 obiektów żywności i żywienia. W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 270 kontroli, w tym 32 kontrole stanowiły graniczne kontrole sanitarne, w trakcie których wydano ogółem 32 świadectwa jakości zdrowotnej na importowane środki spożywcze.

Sporządzono 245 protokołów z kontroli sanitarnej, wydano 18 decyzji merytorycznych oraz 36 decyzji opłatowych. Wydano 59 decyzji o zatwierdzeniu zakładu oraz zaświadczeń o wpisie zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Charakterystyka stanu sanitarnego obejmuje prawidłowe przechowywanie i obróbkę środków spożywczych, właściwe temperatury przechowywania, odpowiednie warunki transportu oraz skuteczne metody obróbki termicznej, które wpływają bezpośrednio na bezpieczeństwo żywności. Ważnym kryterium jest utrzymanie wysokich standardów czystości w obiekcie, zarówno w obszarze przygotowywania posiłków, jak i w miejscach przechowywania surowców i gotowych potraw. Przedsiębiorcy posiadają wdrożone oraz stosowane są zasady dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także system HACCP. System HACCP wdrożyło 624 nadzorowanych zakładów, co stanowi 50 % objętych nadzorem obiektów żywności i żywienia (wyłączono 397 obiektów – producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni oraz 322 środki transportu). Dobłą praktykę higieniczną i dobrą praktykę produkcyjną wdrożyło 1384 zakładów tj. 100 %.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez Tutejszy organ zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno - sanitarnych.

Pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia kontrolowali warunki higieniczne w obiektach produkcji i obrotu żywnością, w tym m.in. w zakładach żywienia zbiorowego.

Oceniano teoretycznie jadłospisy dekadowe, uwzględniając zgodność z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154). W trakcie kontroli sprawdzano:

- różnorodność grup środków spożywczych,
- składniki posiłków – czy posiłki (śniadanie, obiad, podwieczorek) zawierały produkty z następujących grup środków spożywczych: produkty zbożowe lub ziemniaki, warzywa lub owoce, mleko lub produkty mleczne, mięso, ryby, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych i inne nasiona oraz tłuszcze,
- sposób przyrządzania: zup, sosów oraz potraw, czy sporządzane były z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych, z wyłączeniem koncentratów z naturalnych składników,
- częstotliwość podawania potraw smażonych oraz jakość używanych olejów roślinnych rafinowanych (o zawartości kwasów jednonienasyconych powyżej 50% i zawartości kwasów wielonienasyconych poniżej 40%),
- jakość przygotowywanych napojów (przygotowywane na miejscu nie zawierały więcej niż 10 g cukrów w 250 ml produktu gotowego do spożycia),
- częstotliwość podawania:
 - a) mleka lub produktów mlecznych,
 - b) mięsa, jaj, orzechów, nasion roślin strączkowych,
 - c) warzyw lub owoców w każdym posiłku,
 - d) produktów zbożowych w śniadaniu, obiedzie oraz podwieczorku,
- częstotliwość podawania w żywieniu całodziennym porcji warzyw lub owoców,
- częstotliwość podawania porcji ryb.

Przy planowaniu i realizacji żywienia zbiorowego przedsiębiorcy posługiwali się modelowymi racjami pokarmowymi, dla różnych grup ludności opracowanymi – zgodnie z kompetencjami i aktualnym stanem wiedzy oraz opublikowanymi przez jednostki badawczo-rozwojowe podległe i nadzorowane przez Ministra Zdrowia, w tym głównie Instytut Żywności i Żywienia.

Nie zakwestionowano żadnego z ocenianych jadłospisów. Sposób planowania jadłospisów był zgodny z ww. rozporządzeniem.

W 2023 r. przeprowadzono ocenę sposobu żywienia w jednym szpitalu. W trakcie oceny jadłospisu 10-dniowego - dieta podstawowa zgodnie z wytycznymi Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków (opracowanego przez GIS we współpracy z Instytutem Żywności i Żywienia), ww. dokumentu uzyskał ocenę końcową sposobu żywienia/jadłospisu na poziomie zadowalającym. Stwierdzono, że oceniony jadłospis mieści się w przedziale 25-29 pkt. Firma cateringowa z którą szpital podpisał umowę, dostarcza posiłki własnym zatwierdzonym i wpisanym do rejestru tutejszego organu środkiem transportu. Następnie posiłki są dowożone wózkami do kuchenek oddziałowych. Śniadania, obiady (zupa i drugie danie), kolacje dostarczane są w postaci gotowych zapakowanych dla każdego pacjenta porcji w naczyniach jednorazowego użytku. Używany rodzaj opakowań spełnia wymagania Ustawy z dnia 9 maja 2023 r. (Dz. U. z 2023r. poz. 877) o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw.

W okresie 24.06.2023 r. – 30.09.2023 r. przeprowadzono 25 kontroli obiektów znajdujących się w miejscowościach wypoczynkowych oraz przy trasach turystycznych.

Nieprawidłowości nie stwierdzono, nie wydano decyzji administracyjnych oraz nie nałożono mandatu karnego.

Przeprowadzono kontrole w sprawie powiadomień alarmowych i informacyjnych w ramach funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania RASFF, a dotyczyły:

- informacji przesłanej przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zawierającej powiadomienie alarmowe, celem wycofania z obrotu środka spożywczego, który był przedmiotem przesłanego powiadomienia alarmowego. Kontrola dotyczyła przekroczenia poziomu odniesienia dla obecności akryloamidu $809 \pm 81 \mu\text{g}/\text{kg}$ w produkcie pn. Herbatniki Petit Beurre Apetitki, herbatniki premium biscuits, wyprodukowanych w Rumunii. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono w obrocie ww. środków spożywczych,
- zgłoszonego przez SCP Niderlandów powiadomienia alarmowego w sprawie wykrycia fragmentów szkła w produkcie pn. Sałatka babuni obiadowa. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono w sprzedaży przedmiotowego produktu. Dostawca powiadomił już wcześniej o wycofywaniu z obrotu partii kwestionowanego środka spożywczego,
- stwierdzenia podwyższonej zawartości alkaloidów pirolizydynowych w organicznym oregano, pochodzącym z Grecji. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono

w sprzedaży przedmiotowego produktu. Dostawca powiadomił już wcześniej o wycofaniu z obrotu partii kwestionowanego środka spożywczego,

- skargi konsumenta na obecność fragmentów metalu w produkcie tofu ze szpinakiem wyprodukowanym w Niemczech. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono w sprzedaży przedmiotowego produktu. Dostawca powiadomił już wcześniej o wycofaniu z obrotu partii kwestionowanego środka spożywczego,
- powiadomienia informacyjnego RASFF przesłanego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Świebodzinie w związku z wykryciem obecności Salmonella Enteritidis w 25 g w 2 z 5 próbek produktu „filet z piersi z kurczaka”, dystrybuowanym do sklepu będącego pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Na liście dystrybucyjnej znajdował się 1 sklep będący pod nadzorem tutejszego organu. W trakcie przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono w sprzedaży przedmiotowego produktu,
- powiadomienia informacyjnego RASFF w celu podjęcia działań w sprawie skargi konsumenta dotyczącej stwierdzenia obecności pleśni w produkcie pn. Zebra cakes, Patisserie, pochodzącym z Niderlandów. Na liście dystrybucyjnej znajdował się 1 sklep w Nowym Tomyślu. Nie stwierdzono w sprzedaży przedmiotowego produktu,
- powiadomienia informacyjnego w celu podjęcia działań w sprawie przekroczenia poziomu ochratoksyny A (OTA) w otrębach żytnich z Polski. Na liście dystrybucyjnej wymieniony był 1 sklep znajdujący się pod nadzorem tutejszego organu. Podczas kontroli przeprowadzonej w sklepie nie stwierdzono w sprzedaży przedmiotowego produktu. Został on sprzedany klientom indywidualnym w systemie paragonowym, bez możliwości identyfikacji kupujących,

Łącznie przeprowadzono 7 kontroli w ramach funkcjonowania systemu RASFF.

Ogółem do badań laboratoryjnych pobrano 171 próbek żywności (w tym krajowe, importowane oraz wyprodukowane w Unii Europejskiej).

Jedna z pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności podlegała zakwestionowaniu. Po otrzymaniu sprawozdania z badań z laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku, stwierdzono przekroczenie zawartości karbaminianu etylu powyżej docelowego poziomu (1mg/l), określonego w zaleceniu Komisji (UE) 2016/22 z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie zapobiegania zanieczyszczeniu okowit z owoców pestkowych i okowit z wyłoków z owoców pestkowych karbaminianem etylu i ograniczania tego zanieczyszczenia oraz w sprawie uchylenia zalecenia 2010/133/UE (Dz.U.L 6 z 9.1.2016, s. 8).

Sporządzono i przesłano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu wypełniony formularz powiadomienia alarmowego. Pobrana próbka była ostatnią jaką znajdowała się na magazynie u dystrybutora.

Pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (import) oraz 2 próbki w kierunku badania obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Pobrane próbki nie podlegały kwestionowaniu.

Bieżący nadzór nad suplementami diety oraz żywnością specjalnego przeznaczenia obejmował kontrolę znajdujących się w obrocie produktów oraz oferowanych do sprzedaży na stronach internetowych, w zakresie znakowania produktów wprowadzanych do obrotu handlowego oraz weryfikacji spełnienia warunków określonych w otrzymanych pismach od Głównego Inspektora Sanitarnego. W 2023 roku sprawdzono znakowanie suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego znajdujących się w obrocie oraz na stronach internetowych. W zakresie znakowania oceniono ogółem 56 suplementów diety oraz 76 środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Żadnego z ocenianych suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego nie kwestionowano. Do żadnego z ocenianych (w zakresie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych) suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego uwag nie wniesiono. Nie podejmowano żadnych działań administracyjnych. Ocenę przeprowadzano zgodnie z wymaganiami zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (Dz. Urz. UE L 304 z 22.11.2011 r., s.18, z późn. zm.), oraz Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 16 września 2010 r. w sprawie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego (Dz.U. z 2015 r., poz. 1026), a także w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 października 2007 r. w sprawie składu oraz oznakowania suplementów diety (Dz.U. z 2023 r., poz. 79).

Sprawdzano, czy na opakowaniu jednostkowym podano następujące informacje:

- nazwę kategorii składników odżywczych lub substancji charakteryzujących produkt lub wskazanie ich właściwości,
- porcję produktu zalecaną do spożycia w ciągu dnia,
- ostrzeżenie dotyczące nieprzekraczania zalecanej porcji do spożycia w ciągu dnia,
- stwierdzenie, że suplementy diety nie powinny być stosowane jako substytut zróżnicowanej diety,
- stwierdzenie, że suplement diety powinien być przechowywany w sposób niedostępny dla małych dzieci,

- deklarację zawartości witamin i składników odżywczych (w postaci liczbowej, oraz zgodność używanych jednostek witamin i składników mineralnych),
- deklaracji w oznakowaniu zawartości witamin i składników mineralnych w przeliczeniu na zalecaną przez producenta do spożycia dzienną porcję produktu,
- informację o zawartości witamin i składników mineralnych podawaną w procentach w stosunku do zalecanego dziennego spożycia.

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmował zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji, jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów. Na terenie powiatu nowotomyskiego posiadamy 4 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w których przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. W jednym z nadzorowanych zakładów produkowane są opakowania do kontaktu z żywnością przeznaczone do pakowania sosów oraz suplementów diety. Zakład kontroluje oraz dysponuje dokumentacją potwierdzającą zgodność wyrobów z wymaganiami (badania migracji). Zakład posiada wdrożony system pozwalający na identyfikację pochodzenia surowców oraz wyrobów. W drugim zakładzie produkowane są wytwornice do pary (żywa para włączana bezpośrednio do składników środków spożywczych). Trzeci nadzorowany zakład: hurtownia – szpilek cenowych. Ostatni z zakładów został wpisany do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS w 2023 roku. Zajmuje się on produkcją papieru oraz opakowań z papieru, w tym biodegradowalnych stanowiących opakowania jednostkowe przeznaczone do kontaktu z żywnością.

VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2023 roku podejmowana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu ukierunkowana była na kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych w celu umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu nowotomyskiego. Tutejszy organ inicjował, organizował, koordynował i prowadził działania dotyczące następujących zagadnień:

- profilaktyka uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki tytoniowej,
- prawidłowe żywienie,
- aktywność fizyczna,
- profilaktyka nowotworowa,
- profilaktyka chorób zakaźnych,
- profilaktyka chorób odzwierzęcych i pasożytniczych,
- promowanie zdrowego stylu życia.

Powyższe działania skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, rodziców, grona pedagogicznego. W ramach działalności oświatowo-zdrowotnej na terenie powiatu nowotomyskiego realizowane były następujące programy i akcje prozdrowotne:

1. Program „Mamo, Tato – co Wy na to?” adresowany jest dla dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 lat oraz ich rodziców/opiekunów. Celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców na specyfikę rozwoju dziecka, istotę zmian psychicznych i fizycznych, których doświadczają ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości, kryzysy. W powiecie nowotomyskim program realizowany był w 18 placówkach wychowania przedszkolnego.

W ramach programu przeprowadzono pogadanki dla dzieci na temat zdrowego odżywiania oraz profilaktyki szczepień ochronnych – dzieci poznały postać dzielnego Niedźwiadka Szczepana.

Przedszkole Glinno

2. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce. Celem programu było podniesienie poziomu wiedzy na temat negatywnych skutków czynnego i biernego palenia oraz kształtowanie postaw odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. Program adresowany był do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

W ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce realizowane były następujące programy edukacyjne oraz kampanie społeczne:

- Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”. Program skierowany był do dzieci 5-6 letnich, ich rodziców i opiekunów. W powiecie nowotomyskim program realizowany był w 19 placówkach wychowania przedszkolnego.

Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej „Bieg po zdrowie”. Program skierowany został do uczniów klas IV. Realizowany był w 14 szkołach podstawowych.

- konkurs dla uczniów klas V szkół podstawowych „Palić, nie palić – oto jest pytanie” na lapbooka. Do udziału w konkursie zgłosiło się 10 szkół podstawowych z terenu powiatu nowotomyskiego. W etapie szkolnym udział wzięło 94 uczniów.

Rozstrzygnięcie konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”

- szkolenie dla uczniów szkół podstawowych powiatu nowotomyskiego w ramach projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń”. Do udziału w szkoleniu zgłosiło się 5 szkół podstawowych. Liczba uczestników szkolenia: 15 osób.

Szkolenie MLZ/Tytoń w Bibliotece Miejskiej w Nowym Tomyślu

- **Światowy Dzień bez Tytoniu (31 maja)** - w ramach obchodów odbyły się dwa spotkania informacyjno – edukacyjne: w Szkole Podstawowej w Wąsowie i Urbanowie dla uczniów klas V.

SP w Wąsowie

- **Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu (trzeci czwartek listopada)**, w ramach obchodów został zorganizowany punkt informacyjno – edukacyjny dla pacjentów Przychodni „Panaceum” w Bolewicach gdzie każdy zainteresowany pacjent mógł zbadać poziom tlenu węgla w wydychanym

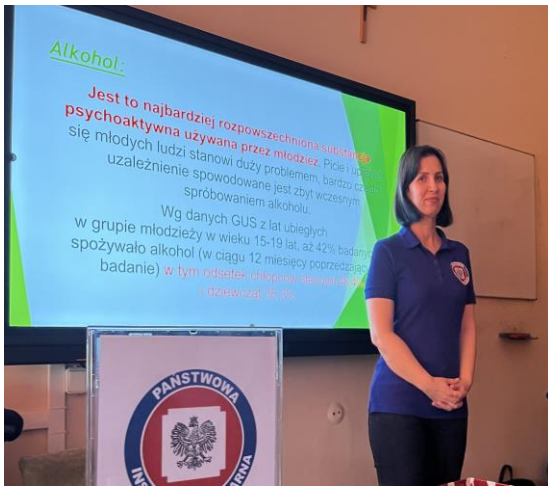
powietrzu za pomocą smokolaizera a także otrzymać informacje, gdzie można uzyskać pomoc w rzuceniu nałogu. Przeprowadzono także prelekcje dla uczniów ZS w Opalenicy.

Pomiar tlenu węgla w wydmuchiwanym powietrzu przy pomocy smokolaizera

3. Profilaktyczny program przeciwdziałaniu uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

- W ramach ww. projektu realizowany był program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” adresowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych. Celem programu była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania alkoholu, tytoniu i substancji psychoaktywnych. X edycja programu realizowana był w 13 typach szkół ponadpodstawowych.
- Przeprowadzono pogadankę dla uczniów klas VIII w SP nr 3 w Nowym Tomyślu na temat zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych. Uczniowie mogli za pomocą narkogogli i alkogogli doświadczyć jak zachowuje się osoba pod wpływem alkoholu czy narkotyków a także za pomocą smokolaizera zbadać poziom tlenu węgla w wydmuchiwanym powietrzu. Na koniec zajęć został wyświetlony film edukacyjny pt.: „DOPALACZE – JAK TO DZIAŁA” Zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem.

SP nr 3 w Nowym Tomysłu

4. Profilaktyka HIV/AIDS. Państwowa Inspekcja Sanitarna włączyła się w realizację Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS. W ramach ww. programu zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

- projekt edukacji rówieśniczej „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra HIV”. W ramach projektu zorganizowano szkolenie, w którym udział wzięło 10 uczniów z 4 szkół ponadpodstawowych. W opinii uczestników szkolenia zdobyta wiedza jest bardzo przydatna w zrozumieniu problematyki HIV/AIDS.
- akcja „Bezpieczne Walentynki”. W ramach akcji zorganizowano konkurs na wiersz/fraszkę o tematyce miłosnej w nawiązaniu do HIV/AIDS. Konkurs skierowano do uczniów szkół ponadpodstawowych powiatu nowotomyskiego i na etap powiatowy wpłynęło 19 prac z 2 szkół ponadpodstawowych z Nowego Tomysłu (ZS nr1 i ZS nr 2).

*„O nie! HIV i AIDS, przerażają niestety,
jednak nie bladnijcie zaraz jak te szkielety.
Te choroby to nie dożywotni wyrok,
pogłoski niech was nie zmylą.
HIV nie zaraża poprzez kichanie,
lecz podstawowych zasad nie przestrzeganie.
Najważniejsze to działać zdecydowanie,
profilaktyka, leczenie i edukowanie!”*

Zwycięska fraszka ucznia z ZS nr 2 w Nowym Tomyślu

Ponadto przeprowadzono prelekcje z zakresu profilaktyki HIV/AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową dla uczniów szkół ponadpodstawowych powiatu nowotomyskiego.

ZS nr 2 Nowy Tomyśl

ZSRCKU Trzcianka

- Z okazji obchodów Światowego Dnia AIDS, który w 2023 r. przebiegał pod hasłem: „POZWÓLMY SPOŁECZNOŚCI BYĆ LIDERAMI” zorganizowano:
 - z ramienia Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Nowym Tomyślu zostały przeprowadzone dwa spotkania informacyjno-edukacyjne na temat profilaktyki HIV/AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową dla młodzieży z Zespołu Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Trzciance oraz z Zespołu Szkół w Opalenicy. Zostały również wręczone nagrody za udział w etapie powiatowym XXI edycji Konkursu pod hasłem.: „*Nie Daj Szansy Aids*”, którego partnerem jest Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu. Zadanie konkursowe polegało na samodzielnym nagraniu i zmontowaniu rolki (reels) na media społecznościowe na temat wykonania testu w kierunku zakażenia HIV.

ZS w Opalenicy – laureatka konkursu „Nie Daj Szansy Aids”

Flaga z logo „1 grudnia Światowy Dzień Aids”

5. Światowy Dzień Zdrowia - obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia z okazji rocznicy powstania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Co roku motyw przewodni poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy problem w obszarze zdrowia publicznego na świecie. Jest to dobra okazja do podjęcia wielu działań, których efektem jest poprawa stanu zdrowia ludzi. W 2023 roku WHO świętowało swoją 75 rocznicę powstania.

W ramach obchodów odbyło się spotkanie informacyjno – edukacyjne w SP z Oddziałami Dwujęzycznymi w Opalenicy dla uczniów klasy IV pod hasłem: „Pij wodę” ; „Znamie - znam je” (profilaktyka raka skóry) oraz „Mały kleszcz – duży problem”(profilaktyka chorób odkleszczowych) Pracownik Sekcji Higieny Komunalnej wygłosił krótki wykład na temat jaki wpływ na organizm człowieka ma regularne picie wody oraz przedstawił jak pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej pobierają próbki wody do badań laboratoryjnych – młodzież zapoznała się z naczyniami oraz

sprzętem do poboru próbek wody. Kolejne 2 spotkania zostały skierowane na tematykę profilaktyki raka skóry oraz chorób odkleszczowych. Ponadto przeprowadzono prelekcję na temat higieny rąk i higieny jamy ustnej z instruktażem prawidłowego szczotkowania zębów dla dzieci klas I-III.

SP z Oddziałami Dwujęzycznymi w Opalenicy

6. Profilaktyka raka piersi „Co kryją Twoje piersi” - Celem programu było zmniejszenie występowania raka piersi i przedwczesnej umieralności na tę chorobę oraz uwrażliwienie kobiet na potrzebę nauki samobadania piersi i wykonywania regularnych badań profilaktycznych (m.in. samobadanie, mammografia). Przeprowadzono szereg szkoleń z instruktażem samobadania piersi na specjalnym fantomie, które były adresowane zarówno dla kobiet jak i mężczyzn w zakładach pracy z terenu powiatu nowotomyskiego .

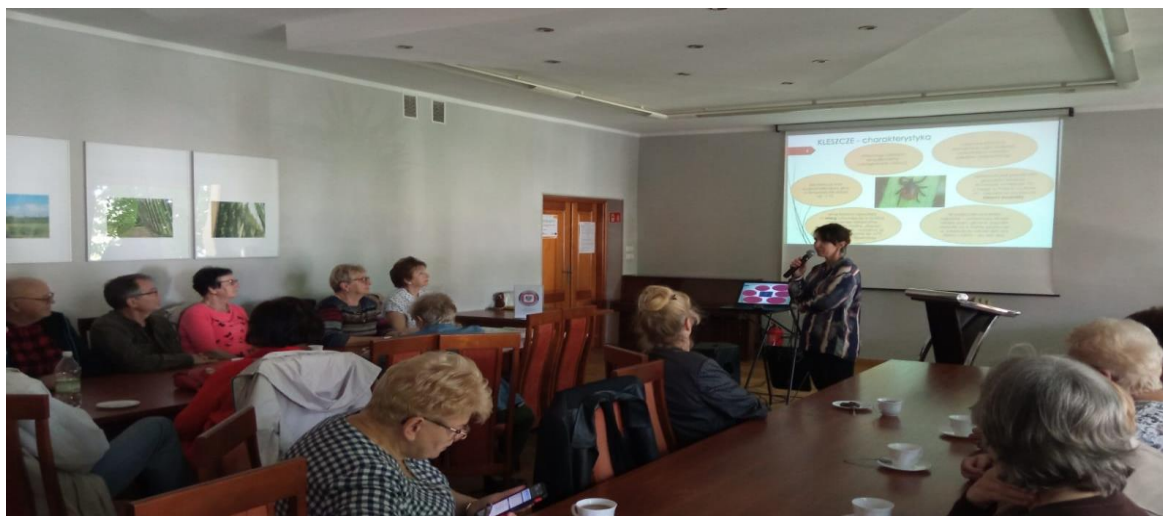
Biblioteka Miejska w Nowym Tomyślu

„LS PLUS” w Opalenicy

7. Inne przedsięwzięcia:

- **Program „Wybierz życie – pierwszy krok”** – profilaktyka raka szyjki macicy. Program realizowany był w 6 szkołach ponadpodstawowych. Realizatorami programu byli koordynatorzy ds. wychowania zdrowotnego, pedagodzy szkolni oraz pracownicy służby zdrowia. Każda placówka otrzymała materiały edukacyjne.
- **Kampania „Wybieraj Bezpieczną Żywność”** – Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) przeprowadził III edycję kampanii informacyjnej „Wybieraj Bezpieczną Żywność” #EUChooseSafeFood. Tematem tegorocznej edycji były: Suplementy diety, higiena żywności, znakowanie żywności z uwzględnieniem alergenów. W ramach kampanii umieszczono posty na Facebooku i stronie internetowej Stacji.
- **Profilaktyka chorób odkleszczowych** – w ramach programu edukacyjnego „*Mały kleszcz – duży problem?*” przeprowadzono dwa szkolenia dot. profilaktyki chorób odkleszczowych skierowane do seniorów Uniwersytetu III Wieku w Nowym Tomyślu i Seniorów z Opalenicy. W ramach programu umieszczono posty na Facebooku i stronie internetowej Stacji.

Uniwersytet III Wieku w Nowym Tomyślu

Seniorzy z Domu Dziennego Pobytu w Opalenicy

• **Promocja higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia** - w ramach akcji przeprowadzono pogadanki wraz z instruktążem prawidłowego szczotkowania zębów ph.: „Mam zdrowe zęby” dla dzieci wychowania przedszkolnego i klas I-III. Z ramienia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Poznaniu został zorganizowany konkurs plastyczny dla uczniów klas I-III szkół podstawowych ph.: „Mój zębowy niezbędnik” – na etap powiatowy wpłynęły 52 prace z 18 placówek oświatowych.

ZSP w Łomnicy

Przedszkole w Zbąszyniu

Przedszkole nr 2 w Nowym Tomyslu

Przedszkole nr 1 w Nowym Tomyslu

Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego „Mój zębony niezbednik”

- Akcja „Bezpieczne lato 2023”: w ramach akcji przy współpracy KPP w Nowym Tomyslu przeprowadzono pogadanki dla uczestników wypoczynku letniego (półkolonie, obozy) i ich wychowawców z zakresu: profilaktyka HIV/AIDS, profilaktyka palenia tytoniu, profilaktyki używania środków zastępczych „dopalaczy” i narkotyków, profilaktyki chorób odkleszczowych.

Camping przy Baszcie – obóz Żeglarski

Półkolonia Zbąszyń

• **Akcja informacyjno – edukacyjna ph.: „Wzorowy Plecak”** – w ramach akcji odbyło się ważenie tornistrów: (ciężar ciała ucznia, ciężar tornistra pustego i pełnego) w 10 szkołach podstawowych powiatu nowotomyskiego. Ponadto przeprowadzono pogadanki z uczniami na temat prawidłowego pakowania i noszenia tornistra.

SP w Wytomyślu

SP w Chmielinku

• **Udział w festynach i piknikach** – W miesiącach maj-wrzesień pracownicy uczestniczyli w festynach, piknikach oraz stoiskach, które były organizowane przez lokalne władze dla ogółu społeczeństwa. W naszym namiocie na uczestników czekały bezpłatne badania i porady. Edukacja dotyczyła m.in. higieny jamy ustnej połączonej z instruktażem mycia zębów, zagrożeń związanych z kleszczami wraz z instruktażem prawidłowego ich usuwania, profilaktyki raka piersi wraz z instruktażem samobadania piersi na specjalnym fantomie. Uczestnicy mieli możliwość zmierzenia zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Mogli przekonać się jakie zaburzenia zmysłów występują po spożyciu alkoholu, substancji psychoaktywnych za pomocą narkogogli i alkogogli. Każdy kto odwiedził nasze stoisko otrzymał również pakiet gadżetów i materiałów informacyjnych.

Festyn rodzinny „Od przedszkola do seniora” w Nowym Tomyślu

Festyn w Miedzichowie

Dzień Seniora w Zbąszyniu

IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

W 2023 roku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uzgodniono 17 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp), w tym wydano 1 opinię sanitarną negatywną oraz 4 projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zajęto 1 stanowisko o braku możliwości uzyskania opinii sanitarnej i 1 stanowisko dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wydano 9 opinii sanitarnych uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Tutejszy organ uczestniczył w procedurze przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko: wydano 45 opinii sanitarnych co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu; wydano 5 opinii sanitarnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym 1 opinię negatywną dla Fermy drobiu.

W procesie inwestycyjnym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu uzgodnił 4 dokumentacje projektowe, w tym jedną negatywnie dla lokalu gastronomicznego.

Na wniosek poszczególnych jednostek inwestycyjnych uczestniczących w odbiorach końcowych obiektów, wydano:

- 35 opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego, zgodnie z art. 56 Prawa Budowlanego,
- 1 decyzję wnoszącą sprzeciw przeciwko uruchomieniu wybudowanego obiektu dla pieczarkarni, gmina Nowy Tomyśl,
- 2 opinie sanitarne dla pozostałych obiektów, w związku z art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2023r. poz. 338, z późn. zm.), dla których nie wydawano pozwolenia na budowę/przebudowę/rozbudowę, zgodnie z art. 56 Prawa Budowlanego, w tym 1 negatywną dla salonu tatuażu.

Ponadto:

- zajęto 27 stanowisk (w formie pisma/opinii) w innych sprawach dotyczących m.in. podtrzymania stanowisk, braku podstaw do zajmowania stanowisk, przekazania spraw zgodnie z kompetencją, dotyczące zapytań od inwestorów, bądź innych organów,
- wydano 2 zawiadomienia o braku sprzeciwu dla obiektów budowlanych (milczące zgody),
- wydano 70 decyzji administracyjnych, w tym: 12 decyzji umarzających postępowanie, 55 decyzji ustalających obowiązek uiszczenia opłaty oraz 1 decyzję wnoszącą sprzeciw przeciwko uruchomieniu wybudowanego obiektu oraz 2 zgody na zastosowanie innych rozwiązań niż określone w obowiązujących przepisach prawnych: zgoda na zastosowanie pieca szamotowego opalanego drewnem w lokalu gastronomicznym oraz zgoda na zastosowanie recyrkulacji powietrza w salach operacyjnych w Szpitalu Powiatowym.

W związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2023 r. dokonano 51 kontroli obiektów.

Podsumowanie

Prowadzono stały monitoring sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i zakażeń oraz zgonów z ich powodu wśród mieszkańców powiatu nowotomyskiego. Zanotowano wzrost zachorowań na: zatrucia pokarmowe wywołane przez Salmonellę, biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, płonicę, różę, boreliozę, wirusowe zapalenie wątroby typu B i typu C oraz chorobę wywołaną przez Streptococcus pneumoniae. Ponadto zanotowano jedno zachorowanie na odrę, ostatnie zachorowanie wystąpiło w roku 2019. Natomiast

zarejestrowano spadek zachorowań na: wirusowe zakażenia jelitowe (w szczególności wywołane przez rotawirusy), ospę wietrzną oraz SARS-CoV-2.

W omawianym okresie nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyślu objęto 20 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 4 indywidualne ujęcia wody. Główną przyczyną kwestionowania jakości wody z wodociągów były krótkotrwałe przekroczenia parametrów fizykochemicznych, organoleptycznych oraz mikrobiologicznych. Wskaźniki te nie zagrażały jednak bezpośrednio zdrowiu konsumentów. W przypadku zaistniałych przekroczeń, producenci wody podejmowali działania mające na celu doprowadzenie jakości wody do obowiązujących wymagań dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W końcowej ocenie rocznej wodę przydatną do spożycia, zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Zdrowia dostarczały wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i indywidualne ujęcia wody produkujące wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej.

Stwierdzono, że w skontrolowanych w 2023 r. 20 zakładach pracy nadal najwięcej osób pracowało w warunkach przekroczenia wartości Najwyższych Dopuszczalnych Norm (NDS) hałasu – 424 pracowników. Ogółem w przekroczeniach NDN/NDS pracuje 646 osób w 48 zakładach. W większości przypadków ww. przekroczenia czynników szkodliwych występowały w przemyśle drzewnym i metalowym.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli placówek oświatowo – wychowawczych oraz placówek wypoczynku w 2023 r. stwierdzono, iż:

- w dalszym ciągu w 1 placówce funkcjonują sanitariaty zewnętrzne;
- w 4 placówkach nie są zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych;
- wszystkie placówki oświatowo – wychowawcze zapewniają uczniom możliwość korzystania z ciepłej bieżącej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarno – higienicznych oraz zapewniają uczniom możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych;
- w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii oraz w rozkładzie zajęć lekcyjnych nie wykazano nieprawidłowości;
- 7,3% uczniów korzystających z obiadów, korzystało z posiłków dofinansowanych;
- placówki nie posiadają przeterminowanych niebezpiecznych preparatów/substancji chemicznych.

Obiekty nauczania i wychowania są systematycznie modernizowane i utrzymane na odpowiednim poziomie sanitarno – higienicznym.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności należy nadal kontynuować nadzór sanitarny szczególnie w zakresie:

- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia – dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP (wraz z niezbędną dokumentacją),
- prawidłowego znakowania wyrobów w tym składnikami alergennymi oraz informacji o wartości odżywczej,
- identyfikowalności surowców i produktów,
- stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,
- właściwego stosowania substancji dodatkowych.

Działalność oświatowo-zdrowotna skierowana była do ogółu społeczeństwa powiatu nowotomyskiego, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży wszystkich typów placówek oświatowo-wychowawczych.

Do realizacji programów edukacyjnych, akcji zdrowotnych, kampanii informacyjnych wykorzystywane były różne formy i metody: szkolenia, narady, konkursy, warsztaty itp. Do działań włączyli się partnerzy m.in. Starostwo Powiatowe w Nowym Tomyślu, urzędy poszczególnych gmin, placówki oświatowo-wychowawcze na terenie powiatu nowotomyskiego, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu, lokalne media, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomyślu, Komenda Powiatowa Policji w Nowym Tomyślu, placówki służby zdrowia. Ww. instytucje wspierały podejmowane przedsięwzięcia finansowo, merytorycznie oraz organizacyjnie. Realizowane działania na rzecz ochrony zdrowia przyczyniły się do kształtowania właściwych postaw, nawyków i zachowań prozdrowotnych wśród społeczeństwa powiatu nowotomyskiego.

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizował ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego poprzez opiniowanie pod względem higieniczno-zdrowotnym projektów planów zagospodarowania przestrzennego, przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dokumentacji projektowych inwestycji, odbiorów obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania.